

Landskap: Bohuslän Upptecknat av: Elin Jeppsson
 Härad: Biskops län Adress: Jernavik, Kulliken
 Socken: Oljekult Berättat av: Johan Aug. Olsson
 Uppteckningsår: 1934 Född år 1866 i Oljekult

Uppteckningen rör	Tomben	sid. 1.
	Gastar	" 2.
	Gengångare	" 3.
	Påhl i Backaröd en klock	" 4.
	Den klocke gubben i Hallaröd	" 5-8.
	Grunddamärke med klocken	" 9.
	Gastakyrkyrkan	" 10.
	Vildläppackott	" 11-12.
	Risgång	" 13.
	Skärbröda	" 14.
	Brink vid sadan	" 15.
	Skärbröda	" 16.

16 sidor.

Torsten.

De skulle lämna litet pengar på Cor.
Det när de hade spist juleafton. Det skulle vara till
Torsten.

Gustav.

Gustarna kunde tyngas lasset för en. När jag hjälpte Lias, var jag ensam. Då kom det en dag en sällskorare som hette Klas. Han ville att jag skulle köra hans lass med min häst, men det ville inte jag, för det var bara en falsching jag hade. Men den fula Lias hans lass ändå, för den drog, så den var alldeles vett, och sen blev den så lång så. Han hade steket lagit krassen från min häst. När jag körd från landsvägen och vek av till, så släppte jag det.

Gengångare.

Vid Lindåsa led var det en skräddare,
som tog livet av sin hustru, och hon gick igen sin
än gånge när jag var med och hörde hos Lilla Hallinge
fick vi se ett folkminne som gick framför oss
på liden vid Lindåsa. Vi hade talar med oss,
och de satte efter henne, och då för hon in i skö-
gen och skrek. Och hon var utan huvud. Det var
just vid Lindåsa led, där hon blivit iljälslagen.
Det är sant och inte något skrock, för vi var en sju-
årig flicka, som hörde och såg det. Man fick in-
te säga om något sånt sammanhållt, men sin frä-
gade vi varandra: "Såg du? och såg du?" Och alla
hade de sett.

Fäal i Backaryd, en klok gubbe.

4

Fäal i Backaryd hade svartkonstbete
och var trollkunnig. Min moster bodde här korta.
Hon fick ett barn. Och de hade rådet spilla ut efter.
börden i ån, så väcken kom upp och ville dra upp
henne. De lydde knappt till henne. Då bad de
Jons Anderssons far rida till Fäal och be om hjälp.
Och när de kunde se, att han kommit till Fäal, släppte
de det. När han skulle hem, sa Fäal till honom,
att han skulle vara rida, även om han lyckats ber-
arna var öppna. Och det var de, men han bara red.
Han hade en hund med sig, och den skrek, så snart
den blev ifrån, men var den bara för så låg den.
När han red hemifrån, hade de bundit bält och
slut på honom.

Den blake gubben i Hallaryd.

Det var en gubbe i Hallaryd, som var blak.
Han hette Hans Hansson. - Jag var fattig och hade
barn, och de fick engelska sjukan. Då skulle vi resa
till den där gubben i Hallaryd. När vi kom dit, sa han:
"Jaså, ni kommer nu, jag har väntat er länge. Vi har
ju pratat om att ni skulle till. Vi har lång väg, men
en bra värd." Han hade inte sett hästen. Han hade ett
särskilt rum, där han hade vottbeningar. "Det du är
här för, är ingenting", sa han till August, som skjut-
sade mig, och som hade för sig, att det var något med
Lonten. "Hur mycket skall du ha?" sa August. "Pruta
med 2 kr, så ger jag det." - "Ja, det tar du", sa
gubben. - När jag kom, frågade han mig, om jag ha-
de något med mig, som barnen haft, och det hade
jag. Då kallade han i det och sa: "Den ene går det

fort med, och han dog, "den andre blir bra", och det blev han. När jag skulle betala, ville han bara ha 25 öre. "Ni hade det så fattigt", sa han, "men det skall bli bättre för er sen". Och det stämde varken, sa han.

Så skulle vi vara där för natten, men det fick vi inte, för vi hade köpt brännvin i Osby, och jag öppnade min flaska, så att fruntimmeren såg det! De blev tokiga och trodde att vi ville supa den gamla full. Då satte vi flaskorna för vi ville inte ställa till orda. Men häringen sa: "Det är bäst ni kör." Och det gjorde vi. "Nu får ni akta er, så ni inte välter", sa gubben, "för hästen är oskyddig". Det gick bra, tills vi kom till Trälörnan i Ustved. Där gick jag av och satte upp ett led, och då välte vi. Men det gick bra i alla fall. När vi kom hem, var nabon, Håkan Persson, och öppnade ledet mellan 3 och 4 på

4510

morgonem. Men det lycktes inte August omr.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

7

När vi skulle till den klocke i Hallary
var vi inne i ett hus och frågade oss vägen. "Kan
han något sänt?" passade jag på att fråga. "Ja, då,"
sa de, "det brukar hjälpa". Och de talte om en som
varit där för en annan, och han hade fått 2 kr med
sig, som han skulle ge den klocke. När han frågade
vad han skulle ha, svarade han: "25 öre". Då blev
den andre glad och tänkte, att nu skulle han be-
hålla de 1, 75. "Ja, sitt till", sa då den klocke. När
han skulle resa sig igen, följde sofflocket med.
Det var besynnerligt! "Ja, det är något vi har förlorat",
sa den klocke. "Något annat än att jag hade fått 2 kr
med mig; vet jag inte", sa han, "men vi vill ju inte ha
mer än 25 öre". - "Men vi hade tänkt behålla det som
telev öres för en egen räkning", sa den klocke, "annars ha
de inte sofflocket liängt fast."

Femudda-märke som skydd mot trolleri.

De hade ett femudda-märke i botten
på kärnan för att ingen skulle få maket med kår-
ningen. Och så skulle där sitta en lyllebisk i kår-
nan, för att ingen skulle kunna förbilla smöret för
dem.

Gästakernstuning.

Då jag än uppfödd vid Öjehultabro,
hade de ett bekänt ställe, där de alltid blev sj-
ka. De påstod, att de blev blästa i ansiktet. När
de kom hem började de gyssa. - En gång hade Håkan
 varit ute och blivit sjuk, och de skickade efter
 en blåk grumma, som Lilla Lisa. Hon tog tre bänd-
 stickers och ror eld på och höll vid nacken på ho-
 nor, och det brann så blätt. "Ja, vär ho," sa hon,
 "du har blivit gästakernst. Men du kan ta litet starkt
 också!" Sen blev det vår vana att bota sjukdomar på
 det viset. Vi gjorde det många gånger för vinbren.

Villappaskott.

I Jockemåla fanns för en gammal
läsning, som de skulle läsa, när de var sjuka.
Hon mätte dem med ett band från handleden till
armkroken. Blev det som kortare, så hade de
kommit ut för villappaskott, och då skulle hon
skjuta. Hon lade tre lögar runt på tre ställen på
undersidan av en träallrik. Sen höll hon det över
det stället, där de hade sut, och tände på. Brann det
långt, så blev de bra, men brann det dåligt, så var det
värre. Så skulle hon också säga: "Jag skjuter, jag skjuter."
"Vad skjuter du för?" skulle man då fråga. "För vil-
lappaskott", svarade hon. Eller också kunde hon säga:
"För kvarnen och pannen och senbrådet." - Villappaskott

fulk en på så sätt, att man kom vägen för vil-
lapparna, när de sket. Villapparna drev omkring
och när de blev arga, så sket de.

Åtgång.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

13

Ola Ring i Belgien brukte gå års-
gång. Det var julabakk en skulle gå. En fikk inte
ha sällskap. — Det var rätt så kusligt, sa gud-
ben. — De gikk till tre kyrkor, och vad de måtte då
skulle ske under året. Men de fikk inte säga nå-
got till den de måtte, och de fikk inte låna. Och
så skulle de ligga i nykterhet i kyrkordören.
Det var sein de skulle få se vad som skulle hända,
bröllop och begravingar och hur skörden skulle
bli. De skulle hålla på att gå i tre år. Sen kunde
de säga, när något hände: "Det visste jag i förväg,
för det såg jag, när jag gikk årsgång."

Skärtorsdag.

Skärtorsdagsmorgon stod karingarna på
dyngan och lärnade för att få smitt från nabons
kor. Men nabor skulle passa på och säga ifrån.
Det har liant bara i min tid här uppe.

Blekinge
Birkens län
Eskilstuna
1934

4510

Bar. Johan, bog Olsson
Född 1866 i Eskilstuna

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

15

Bråk vid sadden.

När de sadde, skulle de ha ha nyssor jorden
och lägga bland saden, som de skulle så för att
den skulle få bättre förmåga att gro.

afan

4510

Äjehult, Bl.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

16

Skändeseder.

De skulle lämna kvar litet sad på åken,
när de körde in, för då skulle det bli bra skörd
nästa år. - Men den sista veckan gjorde de mest
mindre än de andra.

4/60